

بانک‌ها همچنان در تحریم

سوئیفت لغو شد یا نه؟ گشایش اعتبارات اسنادی برای همه بانک‌های ایرانی ممکن شده یا خیر؟ انتقال ارز به داخل یا خارج از طریق سیستم بانکی، امکان دارد یا هنوز تحریم هستیم؟ ایران هنوز مشمول تحریم مبادلات بانکی دلاری است یا نه؟ اینها پرسش‌هایی است که در یک ماه اخیر و با اجرای توافق هسته‌ای، با پاسخ‌های متناقضی روبه‌رو شده است.

تاخیر در فوری‌ترین وعده 5+1 بانک‌ها همچنان در تحریم

سوئیفت لغو شد یا نه؟ گشایش اعتبارات اسنادی برای همه بانک‌های ایرانی ممکن شده یا خیر؟ انتقال ارز به داخل یا خارج از طریق سیستم بانکی، امکان دارد یا هنوز تحریم هستیم؟ ایران هنوز مشمول تحریم مبادلات بانکی دلاری است یا نه؟ اینها پرسش‌هایی است که در یک ماه اخیر و با اجرای توافق هسته‌ای، با پاسخ‌های متناقضی روبه‌رو شده است.

با وجود تأکیدات مسئولان دولتی، بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد فوری‌ترین وعده غربی‌ها به ایران در چارچوب برجام که لغو تحریم‌های بانکی بود، هنوز در گیر و دار هماهنگی‌های اجرایی باقی مانده و با گذشت نزدیک به یک ماه از اجرای برجام، محدودیت‌های این بخش همچنان پابرجاست. 27 دی‌ماه در حالی مسئولان کشورمان از رفع فوری تحریم سوئیفت، اعتبارات اسنادی (ال.سی) و برقراری اتصال بانک‌های ایرانی با بانک‌های بین‌المللی خبر دادند که تا امروز همچنان روابط بانکی ایران با دنیای خارج همچون دوران تحریم با محدودیت روبه‌رو است و نقل و انتقال پول نیازمند استفاده از بانک‌های واسطه است.

به گزارش جام‌جم، از زمان اجرایی شدن برجام، دولت اعلام کرد که تحریم سوئیفت برداشته شده و هزار ال.سی نیز در همان ساعات آغازین اجرای برجام باز شده است. چند روز پیش نیز بانک مرکزی ضمن ادعای رفع تحریم تمام بانک‌های ایرانی اعلام کرد: از ابتدای اجرای برجام تا پایان وقت کاری 19 بهمن‌ماه، بیش از 142 هزار تراکنش توسط بانک‌های ایرانی عضو در شبکه سوئیفت پردازش شده است.

اما برخلاف اطلاع‌رسانی‌های مسئولان، بررسی‌های میدانی خبرنگار ما از چند شعبه ارزی بانک‌های مختلف نشان می‌دهد هنوز سوئیفت برای بانک‌هایی که قرار بود تحریمشان لغو شود، برقرار نشده است. کارمند شعبه ارزی یکی از بانک‌ها به خبرنگار ما گفت: قرار بود در این روزها سوئیفت برقرار شود، اما همچنان هیچ خبری از ابلاغیه بانک مرکزی مبنی بر مجوز اتصال سوئیفت صادر نشده است. کارمند ارزی یک بانک دیگر نیز در این باره می‌گوید که سوئیفت باید توسط بانک مرکزی ابلاغ شود و از آنجایی که سیستم بانک مرکزی به‌روز نیست، هنوز اتصالی برقرار نبوده و باید منتظر به‌روز شدن سیستم اتصال سوئیفت بانک مرکزی باشیم که در مراحل پایانی قرار دارد. کارمند شعبه یک بانک دولتی نیز به خبرنگار ما گفت: بانک ما اصلاً تحریم سوئیفت نبود و در دوران تحریم نیز از سوئیفت استفاده می‌کردیم، منتها چون تقاضای سوئیفت کم بود، مبادلات ما هم کم بود.

چشم بانک‌های خارجی ترسیده

بیژن زنگنه، وزیر نفت نیز در نشست اخیر خود به موضوع رفع نشدن کامل تحریم‌ها اشاره کرد و گفت: تحریم از سوی غرب برداشته شده، اما چون بانک‌هایی که با ایران مبادلات پولی انجام می‌دادند، جریمه‌های سنگینی را متحمل شدند، اکنون برای برقراری دوباره کمی تردید دارند که این موضوع نیز بزودی رفع خواهد شد.

سیستم به‌روز نیست

محمد لاهوتی، رئیس کنفدراسیون صادرات در این باره به جام‌جم گفت: تحریم سوئیفت روز اجرای برجام برداشته شد، اما به دلیل این‌که بانک مرکزی در طول سال‌های تحریم نتوانست از نرم‌افزار به‌روز شده بین‌المللی بهره‌بردار، برقراری سوئیفت نیازمند زمان بیشتری خواهد بود.

وی افزود: 9 بانک ایرانی در شرایط تحریم به سر می‌بردند که با اجرای برجام قرار شد سوئیفت آنها مجدداً وصل شود. اکنون پول از ایران به خارج حواله می‌شود و بانک‌های ایرانی به بانک‌های بین‌المللی متصل هستند، اما به دلیل به‌روز نبودن سیستم بانک مرکزی هنوز امکان این برقراری وجود ندارد.

لاهوتهی ادامه داد: برقراری بانک‌های ایرانی به سوئیفت حدود یک ماه تا 40 روز طول می‌کشد. این عضو هیات نمایندگان اتاق

بازرگانی ایران تصریح کرد: بانک‌های اماراتی هنوز محدودیت خود را برای بازرگانان ایرانی برداشتند و اعلام کرده‌اند که این کار را تا دو هفته آینده انجام خواهند داد.

رئیس کنفدراسیون صادرات تأکید کرد: اکنون از فرانسه و ایتالیا برای ارتباط دوباره با تولیدکنندگان و تجار ایرانی اعلام آمادگی کردند که طرف ایرانی نیز نسبت به این موضوعات علاقه نشان می‌دهد و رضایت دارد تا کالا و مواد اولیه باکیفیت و مورد نیاز خود را از این کشورها تهیه کند. تاکنون امکان ارتباط با این کشورها به دلیل شرایط تحریم وجود نداشت و نقل و انتقال پول از مهم‌ترین این موضوعات بود.

برقراری سوئیفت؛ آری یا خیر

محسن بهرامی ارض‌اقدس، مشاور معاون اجرایی رئیس‌جمهور در گفت‌وگو با جام‌جم تصریح کرد: برقراری سوئیفت هم امکانپذیر شده و هم برقرار نشده است.

این مقام دولتی افزود: منع قانونی برای اتصال بانک‌های ایرانی به بانک‌های بین‌المللی برداشته شده و می‌توانند نقل و انتقال پول را براحتی انجام دهند، اما در واقع برقراری بین بانکی منوط به این است که بانک مقصد پذیرش داشته باشد.

بهرامی ارض‌اقدس اضافه کرد: این‌که اکنون عنوان می‌شود چند هزار ال.سی در روز رفع تحریم‌های بانکی انجام شده، حقیقت دارد، اما امکان باز کردن ال.سی در گذشته نیز توسط بانک واسطه وجود داشت و باز کردن ال.سی در شرایط فعلی نیز از این شرایط مستثنا نیست. مشاور معاون اجرایی رئیس‌جمهور ادامه داد: برای برقراری سوئیفت باید بسترهای لازم فراهم شود و بانک‌هایی که قصد دارند با هم مبادلات پولی داشته باشند، باید از عملکرد هم‌باخبر باشند تا حواله صادر کنند که اکنون این کار از طرف بانک‌های خارجی با احتیاط بیشتری انجام می‌شود.

انتقال ارز هنوز تحریم است

سیدکمال سیدعلی، مدیرعامل صندوق ضمانت صادرات نیز درخصوص این‌که چرا با لغو تحریم‌ها هنوز در مبادلات بانکی با بانک‌های خارجی دچار مشکل هستیم، پاسخ داد: باید روابط کارگزاری برقرار شود و زمانی که سوئیفت برقرار شد، باید طرف غربی بپذیرد که اعتبار اسنادی باز شود، اما هنوز اعتبارات اسنادی کشور باز نشده و نقل و انتقالات برقرار نیست.

معاون اسبق بانک مرکزی با اشاره به این‌که سوئیفت یک ابزار ارتباطی است و تا زمانی که روابط کارگزاری برقرار نشود، سوئیفت عملاً کارایی ندارد، گفت: در زمان تحریم هم بانک‌های کشور به سوئیفت وصل بودند و سوئیفت نحوه ارتباط است، اما این‌که حساب پوششی باز کنیم و پول‌ها را در آن قرار دهیم و... نیازمند روابط کارگزاری است.

سوئیفتی باز نشد

الیاس نادران، رئیس کمیسیون تلفیق بودجه 95 با بیان این‌که با وجود اجرایی شدن برجام هیچ سوئیفتی باز نشده، گفت: روی کاغذ تمام تحریم‌ها رفع شده، نه در عمل. باز شدن هزاران ال.سی واقعیت نداشت که براحتی بیان کردند. به گزارش تسنیم و ی افزود: تمام وعده‌های وزیر نفت و وزیر صنعت، معدن و تجارت مربوط به حل مشکلات بعد از برجام بود. در واقع برجام را مبدأ تحولات اقتصادی، سیاسی و اجتماعی تعریف کردند، اما در عمل اتفاقی نیفتاده است.

محمد حسین علی اکبری

اقتصاد